

D. D. *B. g*
DISSERTATIO MEDICA,
De

TRIFOLIO
AQUATICO,

Quam

Consensu Amplissimæ Facultatis
Medicæ in Illustri ad Auram
Athenæo,

Sub moderamine

VIRI EXPERIENTISSIMI

Dn. PET. Elfving/

Med. Doct. & Profess. Ord.

Placido bonorum examini submittit
Regius Alumnus

LAURENTIUS BRODIN,

Roslagus.

In Auditorio Maximo d. x. Jun.
An. MDCCXXIV.

~~~~~

A B O Æ,

Excud. ERIC M. FLODSTRÖM,
Reg. Acad. Typ. in Magn. duc. Finl.

S:Æ R:Æ MAJ:Æ
SUMMÆ FIDEI VIRO,
CELGISSIMO COMITI,
EXCELLENTISSIMO *QUE* HEROI
AC DOMINO,
DOMINO

ARVIDO HORN,
REGIS REGNIQUE SENATORI,
R:Æ CANCELLARIÆ PRÆSIDI,
ET ACADEMIÆ ABOENSIS
CANCELLARIO
ILLUSTRISSIMO.
MÆCENATI SUMMO.

CUm in hac alma ad Auram A-
cademia mihi ratio aliqualis
accepti Regii stipendii reddenda sit,
& specimen quoddam meorum in
studiis profectuum exhibendum;
animo diu fluctuavi, utrum mihi
fas esset primitias studiorum meo-
rum

rum coram pedibus Tuis, Celcissime
COMES, deponere. Idem verum ille
favor ineffabilis, quo ceteros clien-
tes, qui Celitudinem TUAM ado-
rant, complecti soles, mihi quoque,
sorte & ingenio longe infra illos
posito, spem admissionis suppedita-
vit. Summa, qua par est, animi sub-
missione rogans & obsecrans, gra-
tiosissime patriaris, Illustrissime HE-
ROS, ut supplici servo, longe humil-
limo, momento saltem temporis
Celcissimæ pateant fores TUÆ. Ex
imo corde vota effundam calidissi-
ma, velit D. T. O. M. TE, Excellen-
tissime COMES ac HEROS, in Regni
Suediaci decus & fulcrum, studi-
diosæq; juventutis solatium atq; pa-
trocinium longe maximum, ad se-
ros usq; posterorum nepotes, omni-
gena felicitate florentem conserva-
re! Permansurus ego ad ultimum
vitæ terminum,

*ILLUSTRISS. atq; EXCELL. COMES,
CELSITUDINIS TUÆ*

*Devotissimus Servus
Laur. Broditi.*

Handelsmannen i Stockholm/
Æreborne och Högwälsachtad
Herr JOHAN GLOCK,

Min

Högtårade Kiäre Fader/

Et sinnets prof af must/ den
wittre *Sala* gutet/
Den lärde *Aura* fördt/ och i mitt
sinne flutet/

Fördristar wördand' Son/ sin
kiära Fader tee/

I hopp om widar' gunst / at
på des lycka see/

Som oafsläteligen förblifwer/
Sin Högtårade Kiäre Faders/

Edmiuke Son

LAURENTIUS BRODIN.

D. D.

Insignes & pla-

ne singulares Trifolii
aquatici vires, quibus
in scorbuto, morbo Finlandiæ en-
demico profligando, & aliis chro-
nicis malis propullandis pollet,
animum meum in ejus plantæ
considerationem allexerunt. Gra-
tulatur sibi præ reliquis Sueciæ
oris Finlandia, de nobilissimæ hu-
jus herbæ, in locis udosis atque
paludosis crescentis, abundantia.
Gratulatur sibi plantam inquil-
itam, inquilinis malis medentem.
Quapropter, si ejus utilitatem &
utrum, breviter, pro modulo inge-
niit ita describere & commenda-
re possem, ut illa incolarum &

A

im-

imprimis illorum, qui cum scorbuto pertinaci, in egestate indignissima conflictantur, commodis & saluti interviret, voti me compotem factum censerem. Si vero desideriiis, ob ingenii languidas vires, & rem domi angustam, non jam respondeat effectus, conatibus minimum innocuis veniam officiose peto, limatiora olim, benigniori aura laboribus adspirante, exhibiturus.

§. I.

In primo statim dissertationis limine, ut minus interdum necessariae ambages evitentur, advertendum, Trifolii aquatici nomine, heic non designari Trifolium stellatum, lupulinum, acetosum, bituminosum, fragiferum, asphaltion, spinosum, creticum, Alpinum, Lusitanicum, corniculatum, Norvagium flore lateo, bulbo.

pore admodum acri, ob sal acerrimum, pollet; dyscrasiam liquidorum resolvit & corrigit, ac malis chronicis & scorbuto imprimis medetur.

§. 2.

Unanimi tere Botanicorum suffragio, cum semper & constanter tribus foliis hæc herba polleat, Trifolium dicitur (quod, cum juxta Scaligerum, *in plantarum cognitione designanda, nunquam conveniant Botanici*, l. palustre, l. paludosum, l. fibrinum, l. aquaticum appellatur. Casparo Bauhino enim Dodonæo, Rudbeckio patri & aliis (a) Trifolium palustre: Lobelio, quia in paludibus & uliginosis locis copiose crescit, Paludosum; Tabernemontano (b) Fibrinum majus l. minus hoc audit.

De-

(a) Ol. Bromelii Chlor. Goth. p. 115. & Dod. p. 530. (b) Vid. Tilting.

Denominationis vero fibrinæ rationem adducunt variam. Varro ideo fibrinum appellari contendit, quia Trifolium hoc, in extrema ora fluminis, quod veteres fibrum vocabant extremum, maxime crescere deprehenditur (c). Simon Pauli fibrinum dici existimat a fibere, in spem prædæ, insidias in cubili & cavernis ad ripas, piscibus struente (d). Ettmülleri, cui etiam ranunculus triphyllus dicitur, denique hæc sunt verba: (e) vocatur etiam fibrinum, quia flos constat albis fibris. Tragus, lunonium pratense (f): Ol. Bromelius. Trifolium aquaticum & cochlearia septentrionalium (g): Joh. Linderstolpe Trifolium aquaticum & tabacum Norlandicum (h): Elias

(c) De ling. Lat. lib. 4. p. 22. (d) Quadr. Bot. p. 156. (e) Oper. Med. T. 1. p. 675. (f) Dod. p. 580. (g) loc. citat. (h) Flor. Wiksb. p. 38.

Lilland; Trifolium fibrinum & aquaticum (i): B. M. Hjärne & illi, quorum progressibus in medicina prospexit, interdum fibrinum, sæpenumero tamen, cum autoribus pharmacopœæ Holmensis (k) aquaticum hoc appellant. Trifolii aquatici nomen nobis, vestigia tantorum virorum sequentibus arri-det, imprimis cum in locis aquosis atque udosis reperiatur & extra aquas non diu duret; sed mox palleat hoc vegetabile. Germanis, Biberklee/ Lungenklee/ Wasseklee/ Klappen/ Zwingklappen/ quoniam capræ idiptum in cibum appetunt. Danis, Bocleblade/ store Treblade. Belgis, Waterclaveren (l) Svecis Wattwåpling/ Wattuklöfwer/ Norrlandstoback/ Munkeskål (m). Fœnonibus dicitur

(i) in Catalog. Plant. prope Aboam.

(k) pag. 42. (l) apud. Bonet. Med. Sept.

T. 2. p. 206. (m) Bromel. loc. cit.

eur *Wehca* / unde nonnulli urbem *Wehke*. l. *Wehca* = *Var* nomen, cum ibi *Trifolium* abundet, traxisse volunt.

§. 3.

Ad hujus herbæ accuratiorē descriptionem pertinet, quod habeat *Trifolium* nostrum radicem geniculatam, longam, fibratam, intus candidam, extrinsecus viridem. Ab uno autem latere radicis filamenta quædam tenuia, multis divisis ac longis fibris, pilorum instar (*Suetice* *Tägöt*) gaudentia, longe lateque sub terra repentia, prodeunt. E radice, quod sæpius fit, unus interdum, quod rarius contingit, etiam duo l. tres exsurgunt caules cubitales virides, levés, graciles, interna parte porosi, qui deinde in plures dividuntur ramulos, folia lata & in extremitate acuminata, glabra & car-

carnola, fabaceæ formæ & magnitudinis; nisi quod e singulis pediculis non plura, sed semper & constanter tria tantum folia progignantur, suppeditantes. Extremitati caulis superimpositus videtur thyrsus florum, tuo inhærens calyci: estque pars floris posterior, amplitudine quadam notabili à pediculo distincta. *Calyx enim flores l. involvit, l. sustinet, l. utrumque præstat* (a) Suetice: Kalck / five Knopp; unde blonstren knoppas / l. Hanis five Snas / ut in glandibus & nucibus: hinc illud: *Nöten har intet släpt snaset.* Ex calyce flos monopetalos campanæformis & rotatus ex albo purpurascens prorumpit, qui antequam dehiscit, exterius rubet, reclusus vero in quinque segmenta acuta spargitur, superficiem internam tenuissimis & candidis filamentis crispis

(a) Calep.

crispis, ad instar lanuginis, seu pubis obducentibus. In medio floribus, pistillum viride, quinque staminibus albis suisque apicibus flavis armatum, conspicitur, cui vascula seminalia semen milio simile ex fulco flavescens continentia, inclusa sunt (b). Suecia quidem, quod propriis vidi oculis, fecunda hujus vegetabilis est mater; facile tamen crediderim Alandiam & Fennoniam fecunditate Suediacas provincias superare, cum heic præcipue in Nuntala/insula prope Aboam sita, innumeris fere herbis ornatissima, & in Alandiæ ripis tanta hujus reperiatur copia, quantam paludes l. ripæ vix capere possunt; dum mense Majo prorumpit, & Junio ac Julio (c), floret atque maturescit Trifolium nostrum.

A 5

§. 4.

(b) Vid. Tournefor. Botan.

(c) Etm. loc. cit.

§. 4.

Principia Trifolii nostri, quæ in corpore humano operantur, & idcirco digna sunt, quæ advertente Dodard, (a) investigentur, sal imprimis: (ut de spiritu, phlegmate & terra, in analysi Chymica Vegetabilium observandis, nihil dicam (*):) & oleum constituunt, Sal & oleum ita describit Wedelius (o): Sal est corpus sapidum & solubile, e mixtis, volatile propulsione & putrefactione, fixum elixivatione & evaporatione paratum, viribus quodlibet diversis præditum. Oleum vero est liquor inflammabilis, unctuosus & levis. Quod sal in se contineat, adserit Ettmull: dicendo *illud turgere sale acerrimo* (b). Sapor experientia notissimus, quem ab alimentorum particulis salinis, papillas linguæ, a Malpigio, (c) ut alios taceam,

(a) Phil. Burg. Part. 2. cap. 5.

(*) Raii Hist. Plant. lib. 1. c. 29.

(o) Pharm. Acroamat. p. 434. & 353.

(b) loc. cit; (c) Lang. Phys. §. 24.

descriptas, vellicantibus & stimulantibus produci, docet Eyselius (d), & Trifolii præparata, in §. 7. describenda, idem confirmant. Sale fixo, quod partium suarum divulsionem & ascensum in medio aëreo permittit, (e) scaturit; nam ex eo paratur sal, tam per incinerationem & elixiviationem, in officinis venale, quam per expressionem, ad methodum conficiendi salis essentialis Lemort. (f) Salis & iam volatilis, quod, cum propter parvitatem particularum & levissimam adhæSIONem, aeris motibus resistere non valeat (g), a seipso diu subsistere non potest (h); sed partium suarum divulsionem & ascensum medio aëreo permittit (i), præsentiam innuit Ettmull. (k) commendando Trifolium I. *ratiunc salis volatilis*

- (d) Comp. Phys. p. 4. (e) Gulielmino de salibus §. 150. (f) Chym. med. Phys. cap. 12. (g) Domin. in Martiniell. p. 224. (h) Hadrue Prodr. c. 9. (i) Guliel. loc. cit. (k) loc. cit.

volatilis : 2. facilis salis volatilis e
 planta extractio : 3. spontanea, dum
 maceratur, coquitur, l. exsiccat,ur,
 (l) exspiratio : 4 spiritus Trifolii,
 qui, 5. vase non bene clauso, omnem
 fere amittit vim : 6. Oleum distil-
 latum, & 7. Tilingius (m) his ver-
 bis : *sal volatile trifolii fibrini præ-*
stantissimum remedium est in scorbuto,
cachexia, hydrope &c. Si hujus grana
duo, tria l. quatuor in aqua coclea-
ria, fumarie, cardui benedicti exhi-
beantur, sudores abunde provocat. Tri-
 folium itaque sale gaudet, & qui-
 dem alkalino, saporem acrem ex-
 hibente. Alkalinum; quia, quam-
 vis in se parum acidi foveat, plus
 tamen sulphuris, & qua maxi-
 mam partem alkali, prædomini-
 um itaque retinens & cum acidis
 conflictans, continet: quod ratio-
 nibus & evidentissimis experimen-
 tis, e doctrina præcipitationum &
 reactionum probari posset, si pro-
 po-

(l) Bayle Inst. Phys. Tom. 1. p. 410.

(m) Bonet. med. sept. Tom. 2. p. 808.

posita brevitatis, quam Kunkel (n), Willis (o), Etmüllerus (p), Gulielmini (q), & Hiärne (r) supplere possunt desideranti, admitteret. *Ejus generis sunt illa salia, quae in herbis & lignis reperiuntur, dicit Hiärne (s); & alio loco: In regno vegetabili, volatile & lixiviosum præponderat, acidum sulphureum parum admodum, essentielle vero, quam maxime valet (t). Saporem, per impressionem lapidi determinatam, a materiae peculiari textura & motu, seu modificatione emanantem describit Casserius (u). Saporum diversitatem a figura & motu particularum papillulas linguæ ferientium deducit Tauwry (W). Acredini, particulas teretes & aculeatas, atque eo modo, ut similes urticarum aculeis, sensorium pungant & fodiant, figuratas, adscribit Zahn (x). Tri-*
folio

- (o) De Ferment. (p) de Doctr. Salium.
 (q) De Salibus. (r) Hiärne de præcipitat. (s) Prodr. c. 15. (t) Prod. c. 15.
 (u) de ling. gust. org. (W) Anat. p 138

folio, sulphur vel oleum, quod experimento D. Geoffroy per thermometrum facto, calorem in corporibus conservat, (y) inesse, non est ut quis dubitet, cum, & autoritate Tilingii (z), & experientia, oleum per distillationem ex eo elici constat.

§. 5.

Vis itaque, quæ inest Trifolio nostro, adscribenda tali: quod i. Viscositates liquidorum circulantium incidit & resolvit (a), fluiditatem liquido, præter naturam crassiori consistentia gaudenti restituendo, cum id, quod prius fluidum & dein concretum fuerat, iterum in fluidum reducit (b) salina vi, quæ ad humores trajecta, moleculas coherentes disjungit & segregat per momentum, quod cohesionum momen-

(y) in mem. Acad. Reg. scient. 1700.

(z) loc. cit. • (a) Margraf. Coll. Chym. Leyd. cap. 171.

(b) Boerhav. Mat. Med. p. 17.

menta superare valet. (c) 2. Aperit obstructions, (d) hoc est, materiæ viscosæ, glutinosæ & terrestris in glandulis, poris, vasis excretoriis, & tenuissimis arteriarum & venarum propaginibus hærentis, ac circumstantibus liquidis majorem l. minorem obicem imponentis moleculas remouet, per stimulum solida & fluida mouentem, quantitatem liquidorû evacuatione minuentem, illud quod lentum est & solubile per oscillationem & vim pressionis auctam subigentem, materiam subsistentem & resistentem, cum velocitatem sanguinis augeat infringentem, & per canales ad viscera & organa excretioni dicata deducentem & abripientem. vide Bagli-
vi (e) & Borelli (f); Dyscrasiam acidam corrigit (*). Eos falli, qui causam morborum acidis adscri-
bunt,

- (c) Bell. de Mis. sangv. p. 201. (d) Wed. Pharm. Acroamat. 4. §. (e) de Fibr. Motric. c. 11. (f) de Mot. Animal. 2. 48
(*) Blancard. Inf. Med. c. 9.

bunt, adlerit quidem Pitcarnius (*g*), prædominium tamen acidi in sanguine, septentrionalibus ob sex rerum non naturalium (aerem, cibum & potum, motum, animi motiones, somnum & vigiliam, atque excreta & retenta puto) usum minus convenientem, & dispositionem corporum, admodum solenne, negari non potest; cum fœtorem oris, saporem acidum, gingivarum erosiones, appetitum ingentem, digestionem celerem, strangurias, urinam crassam, sudorem acidum, cutis pallorem & laxitatem, sanguinis crassitiam & (*b*) scorbutum, qui acidum corrigentibus curatur &c. experiantur & percipiant plurimi, qui l. hujus ferociam pati coguntur, l: refrænare adnituntur medicamentis. non solum terreis, absorbentibus, præcipitantibus & diluentibus; sed etiam salibus alcalinis fixis & volatilibus (*i*) Hæc enim

(*g*) Diss. Med. p. 149. (*b*) Boerh. Inst. med. §. 679 (*i*) Lang. Prax. Gen. p. 771

nim, quorum in numerum sal Tri-
 folii aquarici venit, ob sal acre hu-
 mores crassos & viscosos incidunt, at-
 tenuant & resolvunt (k); atque, cum a-
 cidis mixta statim cum hisce efferve-
 scunt, itaque motum creant, stimulant, a-
 gitantque fibras; postea vero, ipsis cum
 acidis unita constituunt novam salis
 speciem, in qua vis stimulans, diapho-
 retica, diuretica, resolvens, adhuc super-
 est (l): cujus operationis modum e-
 videnter explicat Gaukes (m).

§. 6.

Cum itaque Trifolium nostrum
 stimulum augeat, majus momen-
 tum excitet, oscillationem promo-
 veat, & acidum immutet & corri-
 gat, facile patet, quod Ventriculo
 in crassis & viscosis humoribus re-
 solvendis subveniat: pulmonibus,
 qui crassa pituita laborant, succur-
 rat: hepatis, lienis, mesenterii,
 B gland-

(k) Vest. Inst. Med. p. 171. (l) Boerh.
 Mat. Med. p. 23. (m) de Med. ad
 Cert. Math. eveh. propos. II.

glandularumque obstructions referet: sanguinem crassa dyscrasia contaminatum purificet: in febribus intermittentibus chinam æmuletur, & viribus interdum, quod Dominus Præles observavit, in nonnullis tertiana laborantibus, exsuperet: astmata, quæ originem hærenti viscositati debent, profliget: hypochondriacis & cathecticis solatio sit: arthritidi medeatur: tumores Oedematosos dissipet: hydropem feliciter curet: scorbuto denique, a visciditate acida oriundo, remedium adferat; unde non modo *aqua Danos*, sed etiam *Suecos & Fennones*, qui scorbutum pro morbo endemico agnoscunt, in frequenti usu est *Trifolium aquaticum*, pro cura scorbuti, l. solum, l. cum cochlearia, cui præferri solet (a). De Trifolio hunc in modum scribit Hiärne (b): *Ungående den Frun/ som beståras med*

(a) Elbmul. loc. cit.

(b) ad Præsidem. 1705.

med tumore cedematoso, så hål-
 ler jag rådligit/ at hon efter mid-
 dagen tager in spiritum tritoli a-
 quatici, och om nåtten hafwer
 omslag på swulnaden/ af röda
 brunsjorden blandat med Trifolio:
 Om hwilket Prof. Rudbeck myc-
 ket talte/ då jag war i Uplala, och
 jag sedan funnit wara en kraftri-
 gare Medicin, än många kunna tro/
 uti morbis chronicis. Anno præ-
 terlapso juvenis. J. E. triginta an-
 norum, in Alandia natus, trium an-
 norum spatio lassitudine totius cor-
 poris & respirandi difficultate la-
 borans, consilio Empirici, variis
 usus fuit pectoralibus; sed frustra:
 nam hisce malis successit oris gra-
 veolentia, dentium mobilitas, in
 cruribus maculæ subrubræ & li-
 vidæ, in brachiis & pedibus ul-
 cera sordida, crustis obducta,
 conspiciebantur. Huic, curæ meæ
 sese committenti, curationem mo-
 do sequenti instituebam 1. cum

plethoricus esset, vena aperiebatur, 2. humoribus digestivo præparatis, conveniens exhibui catharticum. 3. per aliquot septimanas, decoctum Trifolii aquatici in aqua, quotidie, mane videlicet, meridie, & vesperi bibendum illi præbui. 4. ad putredinem gingivarum tollendam, os hoc decocto dilui jussi. 5. ulcera linteis duplicatis, decocto calido immersis, fovenda præcepi. Hisce prospere cum successu, juvenis brevi pristinae sanitati restitutus fuit. Mulier quinquaginta quatuor aëtorum, in Raxier'sq/ de lassitudine totius corporis, dolore membrorum lancinante, & difficili respiratione, ulceribus maximam partem nasi consumentibus, crura corrodentibus, ac maculis totum corpus infestantibus conquerebatur, & meum exoptabat auxilium. Petitioni annuens & scorbuti genium percipiens, præparantibus necessariis præmissis

sis, infusum Trifolii aquatici ægro-
tanti ter de die assumendum dedi,
& ad ulcera consolidanda, externe
tepidum a Trifolio totum, & fo-
liorum hujus plantæ applicatio-
nem externam ordinavi. Simplici
hoc medicamento, intra spatium 6
septimanarum, feliciter curata
est.

§. 7.

Propter usum, quo medicinæ
infervit, medici suis indicationibus
commode satisfacere, & palato æ-
grotantium jucunde gratificari stu-
dentes, varios modos Trifolium
præparandi excogitarunt. In of-
ficinis namque pharmaceuticis pro-
stat 1. Aqua, post leviolem mace-
rationem, B. M. destillata (a): 2. Spi-
ritus, affusione spiritus vini circa
fermentationem, B. M. elicitus, (b):
3, essentia per digestionem calore

B 3

mo

(a) Pharm, Holm. p. 6. (b) Phar. Helm.
p. 8.

moderato extracta (c): 4. conserva, cum saccharo, methodo ordinaria parata: 5. succus expressus: 6. Syrupus, & 7. oleum (d). Decocta cum aqua, vino, cerevisia & fero lactis, vina medicata & infusiones, ad modum infusi Thee Medici, dum res postulat, pro arbitrio præscribunt. E. g.

Infus, adinstar Thee,

tempore matutino

* * *

in scorbuto usur- Essentia resolvens &
pandum, aperiens.

R. Trif. aqu. fol. m̄j. R. Ess. Trifol. aqu. j̄ij

Herb. fumar. m̄j. Lignor. j̄ij

Raf. Lign. Sassa. j̄ij Serp. Virgin.

Flor. Cent. min. Aromat. a j̄i

Hyslop. a p̄j. M. d. s. Resolveran-

Conc. gros. mod. d. s. de Essent. at taga

Rydder at brusa 30 a 40 droppar

í Thee. i sänder.

* * *

Decoctum vilis precii; sed magna-
rum vitium in scorbuto.

Pul-

(c) Bonet. Med. sept. 2. 808.

(d) Ibid.

* * * R. Herb. Trif. aq. mii.
 Pulvis in tertiana. Cohear. m̄j.
 R. P. Trifol. aq. ʒij Flor. cent. min. ʒij
 Nit. depurat. ʒi sem. papat. alb. ʒij
 Cariophyl. ʒʒ. Conci. & cantus.
 m. F. p. pro trib. coq. in lactis vaccin.
 dosib. in decocto tri q. s. Colataram usui
 fol. sumendus. matutino serva.

Trifolium itaque in morbis, quos
 §. 6. recensuimus, restitutioni a-
 missæ sanitatis, interne assumtum
 non tantum inservit, sed etiam
 sustentationi vitæ, in alimonix &
 frumenti caritate subvenit. Cla-
 rissimus namque Dom. N. N. Pel-
 dan, aliique integerrimæ fidei vi-
 ri me docuerunt, Fennones & O-
 strobothnienses, plantæ hujus ra-
 dices æstate colligere, coquere,
 exsiccare, comminuere, molæ sub-
 mittere, & ex illius farina cum
 hordeacea mixta, panem conficere,
 qui Fennis *Wheca* *leipâ* dicitur.
 Quod Amplissimus Ling. Profes-
 sor, Mag. Dan. Juslenius, de pane

hoc *Behea* seipā, ad Præsidentem hunc in modum scribit, heic locum habet. De radice *Behea* qua tenuioris fortune nostrates, ingruente fame, utuntur, certiozem ab agricolis haurire licet notitiam. Ex illis ego comperi, quibusdam in oris, huic radici commolita immisceri solere contusum corticem abietinum, ut cibo fruantur salubriori. Si enim solo *Behea* aliquamdiu pascantur, intumescere queruntur corpora & inflari, licet farine pusillum, vel furfuris pro ratione penus, sit immistum: ex aduerso, solum qui edunt corticem, nimium exsicari se sentiunt. Temperaturam vero nominate radicis cum cortice, in meliori statu dicunt continere corpora.

§. 8.

Externo etiam usui dicatum est *Trifolium aquaticum*. Gargarisma namque ab hoc cum aqua l. vino confectum, ad putredinem oris & gingivarum scorbuticam, dentium mobilitatem, corruptionem

nem

nem & erosionem tollendam, magnarum est virium. In balneis, dum artus sunt resoluti, magno cum successu usurpatur. Membris, arthritide vaga scorbutica laborantibus, si decoctum foliorum calidum applicetur, dolorem mitigat. Folia externe ulceribus imposita emplastri in modum medentur. Dn. Præses in tumoribus œdematosis scorbuticis & hydropticis, cataplasmatibus, ex plantæ hujus foliis & ochra acidularum confecti, vires plane egregias, per multos annos, ad acidulas expertus fuit. Oleum Trifolii aquatici destillatum, umbilicali regioni inunctum, partum mirifice promovere prolixè probat Joh. Jo. Willius (a). Aqua Trifolii, advertente Ettmul. (b) cum rore majali destillata, cosmeticum est, nævos & sordes faciei tollens.

§. 9.

(a) Bonet. Med. sept. 2. p. 209.

(b) loc. cit.

Porro ne quis, in modum Empiricorum, qui, neglecta tam ægrotantis, quam medicamenti constitutione, imperitia stupenda, & loquacitate incredibili, quadrata cum rotundis mixta, ægrotis exhibere, crumenis ægrotantium insidiari, & advertente Freitagio, *accepta mercede, hominos occidere solent* (a), nobile hoc mendicamine abutatur, verbo tantum indicandum, herbam hanc temperamento phlegmatico & acido gaudentibus conducere; cum crassitiam resolvat & acidum temperet. Cholericis autem, & sanguineis non competit: quoniam in illis sanguinem, ex multa aqua & pinguedine, pauca vero terra & visciditate constantem, adeoque per poros laxos & turgidos liquida facilius deponentem, nimis ex-

gi-

(a) Bohn. de Off. med. cap.

gitat, & ad excretionem & secretionem nimias (b), infinita mala producentes, stimulat. In his vero, sanguinis, sulphure acris abundantis incalescentiam auget, & solida stricta (c) crispatura inducta, magis reddit rigida; quo, mutationi circulationis, stagnationibus, doloribus vagis & lancinantibus, inflammationibus, febribus, convulsionibus, apoplexiæ, & morbis mortem cito accelerantibus, januam aperit Trifolium. Hoc experientia ita comprobatum est, ut probatione non egeat ulteriori, præsertim cum probe sciam nonnullos heic Aboæ degentes, consilio Dom. Præsidis, propter allatas rationes, magno suo commodo, a Trifolii usu abstinuisse.

§. 10.

Illis denique observandum est,
qui

(b) Nenter. Theor. Hom. c. 5. 3.

(c) Bagliv. Anat. Fibr. p. 419.

qui ad amissam sanitatem recuperandam utuntur Trifolio aquatico, ut se omnino cohibeant a cibo acido, salso, viscido & crudo, ac potu vini, cerevisiæ & aliorum liquidorum acido & cruditate scatentium, & sibi, in rebus non naturalibus, *que in se non sunt morborum cause, sed pro ut iis male utimur, aut quatenus vitiositas aliqua ipsis est conjuncta* (a) prospiciant, ne visciditatis & acidi sentinam contrahant. Si enim in eo peccent, causam morbi, visciditatem scilicet & crassiciem augent, vim medicam castrant & operationem ejus impediunt, atque malum l. protrahunt, vel exasperant, vel calamitosum & exitiale reddunt;

(a) Vest. Inst. Med. l. 2.
cap. 6.

dunt; prout Behrus (b), Bohri-
us (c), & Yvon Gaukes (d)
erudite monent.

(b) in select. diatet.

(c) Off. Med. dup. cap. 20.

(d) de Med. ad cert. Math. evch. p. 7.

(e) Thomson. med. Chym. cur. c. 4.

SOLI DEO GLORIA.

TE haud oscitanter, nec
eorum ad morem,
qui bonarum artium semina-
riis, vel nominis, l. lucri gra-
tia invigilant, Musis ad Au-
ram litasse, egregia hæc de
Trifolio Aquatico disputatio
Tua, quam ad externos abi-
turus publicæ luci committis,
probat. Haud vulgaris dili-
gentia Tua, & in responden-
do & opponendo bonis pro-
bata dexteritas, laudum tua-
rum paginam implet omnem.
Perge itaque qua cæpisti via;
obstacula prudenter remove;
diffi-

difficilia constanter superare
contende; apud in modum,
apud exteros utilia diligenter
collige; & cogita eas, quas
coluisti Musas, de contexen-
da, in præmium diligentia &
laborum tuorum Laurea, ti-
bi non defuturas. Vale &
fave

Tibi

Additissimo

SAM. P. Elfwing.

Differtat. Auctori Præstantissimo.

Quamvis non omnes Medicina repellere morbos

Possit, cum nulla sit vis medicabilis herba;
Est tamē in pretio semper, magna putanda
Cum donum summi non vile sit Astripotentis.

Vim dedit is plantis, herbas fecitque potentes;
Robore sanandi fas quilibet arguit illum.
Hoc, cum commonstras viduatum robore corpus

Uno restitui parvi modo graminis usu,
Scripto sat claro pandis, BRODINE perites;
Egregios simul & progressus prodis honestos.

Macte igitur studiis præclaris, sidere fausto
Thespiadum in castris spectabis premia tandem.

Quod superest, voveo, Tibi sint tua cæpta
secunda!

PETRUS FOLIN,
Smoland.